

FOKUS

SPRÅKLYDSANGER MED OPPGAVER

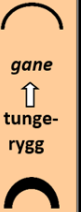
FOKUS B BOKSTAVLØSE LYDER

LESEKURS B LØKKESKRIFT

ʃ-lyd med RL og RDL

Toril Karstad

Rosa leilighet: Bakgomlyder, l med rl og rdl

h 																		
p pp b bb 	f ff v hv (vv) 	t tt d dd 	s ss 	rt rdt rd rdd 	(g, j, sh, ch, c) skj sj s rs rds rsj rskj rsk 	kj tj k kkj j gj g ng n g rkj rk hj lj 	η 	leppe ↑ leppe 	tann ↑ leppe 	lv l ll ld 	forgom ↑ tungeblad 	n nn nd 	ll lv ld lg l rl rdl 	bakgom ↑ tunge-spiss 	rn rdn ren rden (r han/ r ham/ r den) 	gane ↑ tunge-rygg 	k kk (c) g gg 	r rr rd
forgom ↑ tunge-spiss 										NB: Det er mange RL-ord som har forstavelen <i>for</i>-. Derfor kan det passe å snakke om forstavelser nå.								

Den bakre L-lyden, som uttales med tungespiss mot bakgom, er ikke en *bokstavløs lyd* som de andre bakgomlydene. Derfor er leiligheten dens i dette språklydhuset hvit, på samme måte som hos /j/. Men siden den ofte skrives med RL og RDL, er det fokus på den i *Lesekurs B*. R+L blir altså språklyden /ɫ – den bakre L-lyden. R-en kan betegnes som stum. I mange østnorske dialekter har vi også en fremre L-lyd etter a og å (alle, ål). Denne lyden er i tilbakegang. Men dersom man klarer å uttale den fremre l-lyden, kan man si fremre /l/ og bakre /ɫ/ annenhver gang og kjenne hvordan tunga flytter seg. Lydskriftegnet for bakgomlyd-ɫ ligner en liten l, men er *lengre*: ɫ. Den er speilvendingen til ʃ.

r | Si fremre L-lyd med tungeblad mot forgom, slik mange uttaler L-en i ordet «nål»: ⚙.

Ta bort r-lyden, og brett tungespissen bakover: ⚙

Fremre

Stemme

bakgom

tunge-spiss

Stemme

Strek under stum bokstav = minus lyd

Forsidebildet er tegnet av Melissa Adéle Popkema.

Fokus er delvis utviklet ved hjelp av Extra-midler. Digitalisering av Fokus talesymbolfont og bilder av artikulasjon er lagd for TKKL av Øyvind Martinsen med midler fra stiftelsen Dam.

Fokus digital læringsressurs (fokus.no) har flere hefter og digitale oppgaver.

l med rl og rdl

l-lyd med rl-vers: sang nr. 40

Tekst: Toril Karstad, mel.: C. M. Bellman, komp og opptak: Øyvind Åge Berg, vokal: Elisabeth Hognestad og Therese Hognestad østl./sørl.-innsp, illustrasjoner: Lydia Madeleine Popkema.

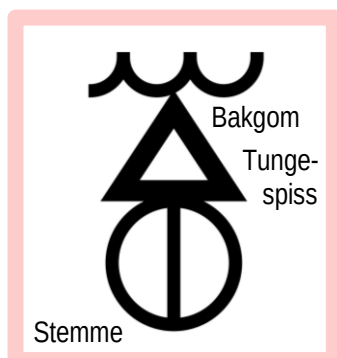

Karl forlot forleden Nordland.
Torleif fulgte med.
Det var ikke farlig,
for de reiste varlig.
De fant perler og så erler.
Storlom fikk de se.

Værlaget var godt. Det blåste
herlig, sørlig bris.
Fisken var ustyrlig,
og den smakte syrlig.
Middagen var sommerlig med
vårløk, kål og ris.

Karls forlovede, Liv Barlo,
gikk om bord i Li.
Sørlandet var målet.
Torleif tente bålet.
Sommerleir på Fjordly blir nok
ingen dårlig tid.

Talesymbol:

Oppgave 1: Hør på opptaket,
og prøv å lære sangen.

Oppgave 2: Se på språklydhuset, og finn l.
Si l og kjenn etter uttalen.
Forklar for noen hvordan du
lager lyden med taleorganene.

Oppgave 3: Sett ring rundt alle rl i sangen, og si l.

Oppgave 4: Les sangteksten.

Strek under stum bokstav = minus lyd

Oppgave 5: Finn lyden l skrevet med symbolet rl.

Si lyden mens du tegner ring rundt symbolet rl (bokstavgruppa).

Tell opp til slutt hvis du har lyst.

bgreifædr lauv mrltupaupøeiubystpaumrl eivde jæjfvh
rlspgr laudgævmrltuypaufeirlstpauæjfvhrlspgaudgtrl
kvdauvrlkøfeiøubrldvevjæjfvhrlspgaudgtynvkr ltupai
uprljkøubystpdr lspgyaur lbggråkvyeirltuøpir lubyisrlai
ujærlågmer lvdie jfvhrlspigaudtyaubgkhjgråkvrltupaj
uiplkøfeirlbygmejæjfvhanbfdubgråkdaur l mrltuvpaul
stpæfvhrlsprlgauyøeifæuda veimrltupauøubyr l stpa
uvrldeiæjfe jvhr laubgrårlkv mnb yeifnædr l mrltuplkha
urlkrljeiøubystpaur l æågr lvdie jpglmæåoedaurløæm

Jeg fant _____ stykker.

Oppgave 6a: Skriv l-ord med l symbolene rl og rdl.

vårløk

dyrlege

nærlys

fyrlys

nordlys

Nordland

Oppgave 6b: Skriv l-ord med l symbolet rl og E-vikar for Æ/ O-vikar for Å.

perle

linerle

forlate

forlot

forleden

forlovet

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Oppgave 6c: Skriv l-ord med l symbolet rl og endelsen -lig med stum g.

farlig

varlig

ælrig

sælrig

ålrig

dålrig

Oppgave 6d: Skriv l-ord med l symbolet rl og endelsen -lig med stum g.

vålrig

sølrig

sylrig

ustylrig

urølrig

herlig

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Oppgave 7a: Skriv l-ord med l og rdl i løkkeskrift.

vårlok

dyrlege

nærlys

fyrlys

nordlys

Nordland

Oppgave 7b: Skriv l-ord med rl og E-vikar/O-vikar i løkkeskrift.

perle

linerle

forlate

forlot

forleden

forlovet

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Oppgave 7c: Skriv l- ord med rl og endelsen -lig med stum g i løkke.

farlig

varlig

ærlig

særlig

årlig

dårlig

Oppgave 7d: Skriv l- ord med rl og endelsen -lig med stum g i løkke.

vårlig

sørlig

syrlig

ustyrlig

urørlig

herlig

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Oppgave 8: Del opp i stavelser og tell språklyder ɿ med rl/rdl-vers.

- Sett prikk under alle vokaler. Hver prikk markerer en stavelse.
- Tegn stavelsesbuer under hvert ord.
- Skriv antall **språklyder**, rett over hvert ord. Eksempler: Ordet *Nordland* har 8 bokstaver, men bare 5 språklyder, for *rdl* er én lyd, ɿ, og begge d-ene er stumme.

NB: Antall språklyder i ordene varierer med dialekt. Hvis du er vestlending eller sørlending, sier du r-en i ord med rl/rdl. Kryss ut tallet over ordene *Karl forlot forleden Nordland*, og skriv ditt eget tall. Sjekk hvor mange lyder du selv sier i alle ordene, og noter tallet over ordet.

³ Karl ⁵ forlot ⁷ forleden ⁵ Nordland.

Torleif fulgte med. Det var

ikke farlig, for de reiste

varlig. De fant perler og så

erler. Storlom fikk de se.

Værlaget var godt. Det blåste

herlig, sørlig bris. Fisken var

ustyrlig, og den smakte syrlig.

Middagen var sommerlig med

vårløk, kål og ris.

Karls forlovede, Liv Barlo,

gikk om bord i Li. Sørlandet

var målet. Torleif tente bålet.

Sommerleir på Fjordly

blir nok ingen dårlig tid.

* CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2656177>

Til pedagogen: Vi deler ikke stavelser opp etter vanlige delingsregler, men sørger for at bokstaver som representerer én språklyd, havner i samme gruppe. Siden lærer vi elevene vanlige delingsregler ved bindestrek.

Oppgave 9a: Les ord med rl, og legg bokstavkort.

1

fyrlys
dørlås
nærlys
værslag
vårløk
dyrlege

2

hårløs
morløs
farløs
speiderleder
korledelse
storlom

John James Audubon, Rawpixel.com

3

superlim
parlek
fyrlykt
hårlakk
vinterlek
turløype

M. Prinke CC BY-SA 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2876509>

4

annerledes
snorlek
sporlek
vinterleir
vinterløype
vinterlager

Samisk vinterlager

Oppgave 9b: Les ord med rl og endelsen -ig med stum g.

1

særlig
årlig
varlig
ærlig
farlig

2

dårlig
vårlig
sirrig
sørlig
syrlig

3

snarlig
besværlig
sommerlig
forsvarlig
herlig

4

urørlig
ufarlig
uærlig
ubønnhørlig
ustyrlig

Oppgave 10: Fullfør fortellingen.

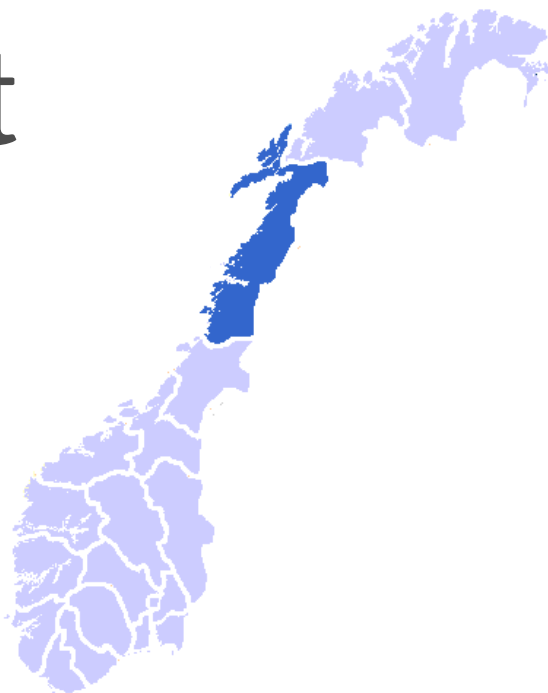
Ta en titt på bildet på side 3. Les innledningen på historien, og fullfør fortellingen. Velg ut minst fire ord fra oppgave 9, og flett dem inn i historien. Lag overskrift.

Nå er vennene framme på Sørlandet. Karl, Liv og Torleif skal lede den årlige speiderleiren på Fjordly. De venter flere hundre barn fra hele landet. Karl er overlykkelig når han tenker på oppgaven. Han gleder seg særlig til å lage sporleker. Værlaget er i alle fall godt, med sørlig bris og sol. "Se!" roper Liv. "Der kommer den første gruppa med speidere! De guttene er visst helt ustyrlige!" Vennene løper for å møte speiderne og ønske dem velkommen til Fjordly.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD.

Oppgave 11: Klipp ut en setning, del opp i ord og pusle! Klipp i bokstaver og pusle sammen. Skriv teksten på konvolutt, og putt brikkene i konvolutten.

Karl forlot
forleden
Nordland.
Torleif
fulgte med.
Det var ikke
farlig, for de
reiste varlig.
De fant perler
og så erler.

Kart: Martin, Wikimedia Commons, public
Skjell med perle: WWalas CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=9665925>

Storlom
fikk de se.
Værlaget
var godt.

Det blåste herlig,
sørlig bris.
Fisken var

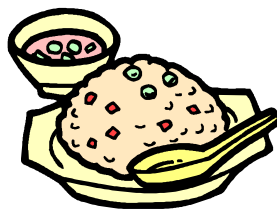

ustyrlig, og den
smakte syrlig.
Middagen var
sommerlig med

Storlom: Johann Andreas Naumann's... Naturgeschichte der Vögel Deutschlands

vårløk, kål
og ris.

Karls forlovede,
Liv Barlo, gikk
om bord i Li.

Sørlandet var
målet. Torleif
tente bålet.

Sommerleir på
Fjordly blir nok
ingen dårlig tid.

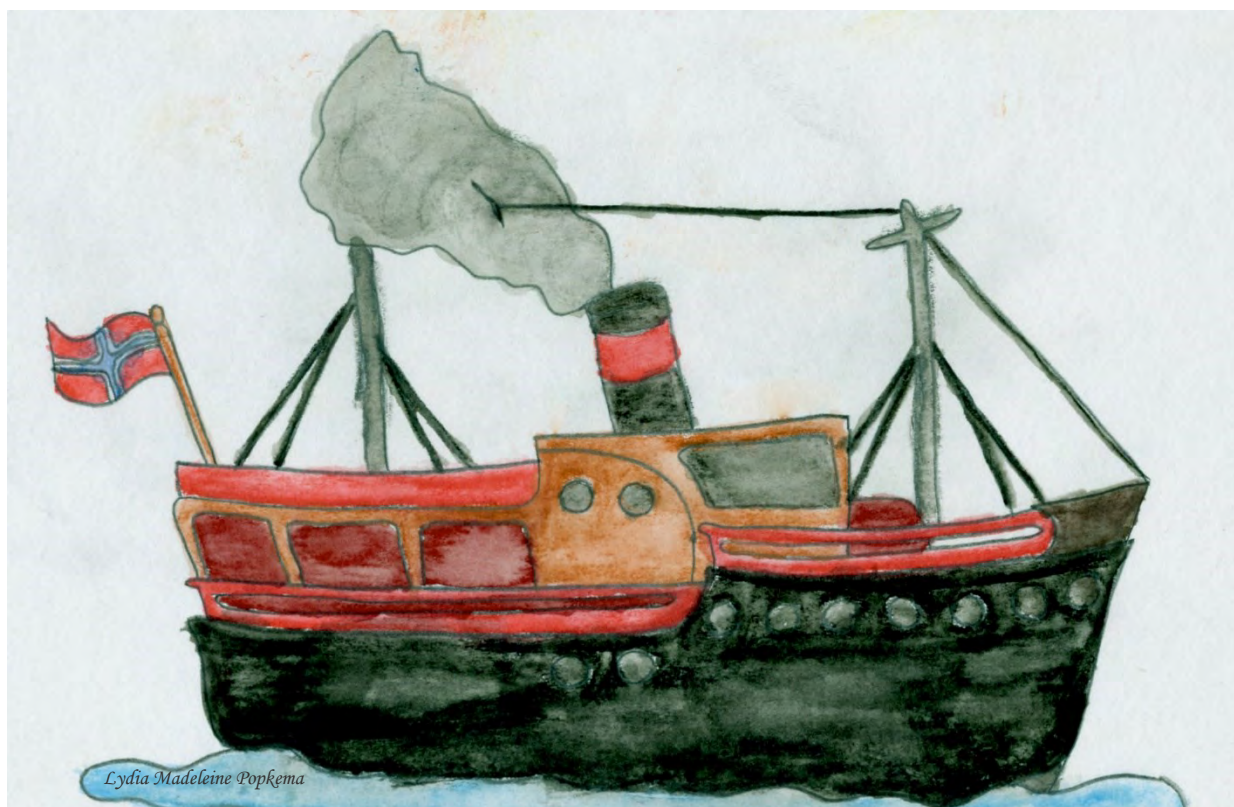

Oppgave 12: Skriv 1-verse_t med l_økkeskrift. Se etter forskriften.

Karl forlot forleden Nordland.
Torleif fulgte med.
Det var ikke farlig,
for de reiste varlig.
De fant perler og så erler.
Storlom fikk de se.

Uerlaget var godt. Det blåste
herlig, s_ørlig bris.
Fisken var ustyr_lig,
og den smakte syr_lig.
Middagen var sommerlig med
v_årl_øk, k_ål og ris.

Karls forlovede, Liv Barlo,
gikk om bord i Li.
S_ørlandet var m_ålet.
Torleif st_ønte b_ålet.
Sommerleir på Fjordly blir nok
ingen d_årlig tid.

Oppgave 13: Løs rebusen. Bytt ut talesymboler og store bokstaver med små bokstaver. Les setningen.

NB: To ruter under talesymbolet betyr dobbel konsonant. Dobbelt rute betyr bokstavgruppe.
Alle setninger og navn skal starte med stor bokstav. Sett riktig tegn til slutt.

1

Å-lyd	Å-lyd																
Å	A	Æ	E	Ø	O	Æ	O	Å	O	Ø	E	Æ	E	Å	E	Å	.
					O				O								

2

Æ-lyd	Æ-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd
Æ	Æ	Æ	I	G	Ø	Å	Æ	Ø	Å	Æ	A	Æ	Ø	E	Æ	I	G
				g										e			g

3

Æ-lyd	Æ-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd
Å	Å	Æ	I	G	Ø	Y	Æ	Y	Å	E	Æ	Ø	A	Æ	I	G	.
				g						e						g	

4

Æ-lyd	Æ-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd
E	Æ	E	O	Ø	E	Æ	E	Ø	Å	E	Ø	Æ	I	Å	E	T	.
E			O								O					t	

5

Æ-lyd	Æ-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd
Å	Æ	A	E	Æ	Ø	O	Æ	Ø	Å	O	G	Ø	A	Æ	Ø	Å	.
			e							O	g						

6

Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd	Å-lyd
Å	U	Æ	Ø	Y	Å	Ø	A	Ø	A	Æ	A	Å	E	Æ	E	Å	.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD.

Oppgave 14: Fyll inn det som mangler i verset, uten å se etter teksten.

Karl forlot _____ den No _____ nd.

T _____ fulgte med.

Det var ikke _____ ig,

for de reiste va _____.

De fant pe _____ og så e _____.

St _____ fikk de se.

Væ _____ et var godt. Det blåste

he _____, sø _____ bris.

Fisken var u _____ ig,

og den smakte sy _____.

Middagen var somm _____

med vå _____, kål og ris.

Ka _____ fo _____ de,

Liv Barlo, gikk om bord i Li.

Sø _____ et var målet.

_____ eif tente bålet.

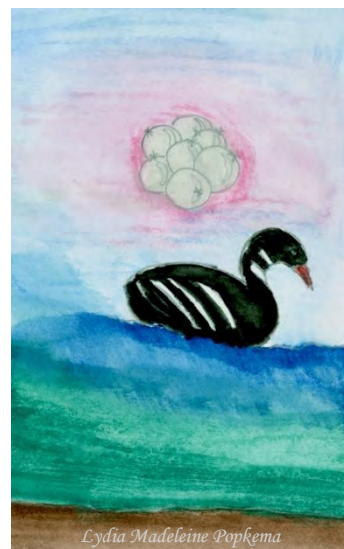

Somm _____ på Fjo _____ y

blir nok ingen då _____ g tid.

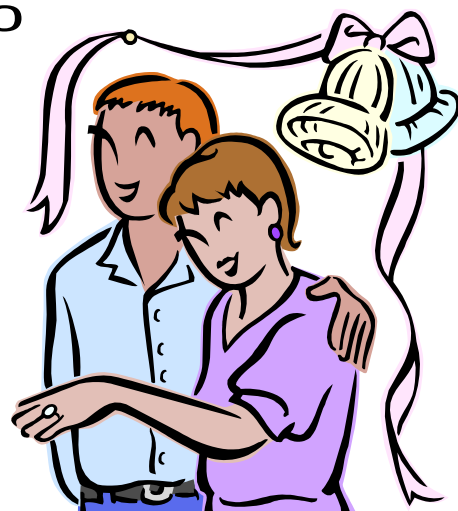
Kar|lforlot|forledenNordlandl.
Torleiffulgtemedl.
Detvarikkefarlig,
fordereistevarlig.
Defantperlerogsåerler.
Storlomfikkdese.

Værlagetlvargout.
Detblåsteherligsøriligbris.
Fiskenvarustyrlig,
ogdensmaktesyrlig.
Middagenvarsommerlig
medlvårløkkålogris.

KarlsforlovedeLivBarlo
gikkombordiLi.
Sørlandetlvarmåletl.
Torleiftentebåletl.
SommerleirpåFjordly
blirnokingendårligtid.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Oppgave 16: Les rim med l-lyd med symbolene rl og rdl.

Erlend rimer: årlig – dårlig – vårlig – smålig

Torlaug rimer: farlig – varlig – snarlig – forsvarlig – ufarlig – uforsvarlig

Marlene rimer: ærlig – særlig – besværlig – herlig – uærlig – uunnværlig

Herlaug rimer: sørlig – medgjørlig – urørlig – umedgjørlig – utførlig – Børli

Oppgave 17: Del rimramsene i ord med loddrette linjer.

Marlene rimer | vårlig | årlig | dårlig | smålig

Erlend rimer | varlig | farlig | ufarlig | snarlig | forsvarlig | uforsvarlig

Orlaug rimer | urørlig | medgjørlig | sørlig | umedgjørlig | utførlig

Karl rimer | særlig | ærlig | uærlig | besværlig | herlig | uunnværlig

Oppgave 18: Les ord med O-vikar for Å og E-vikar for Æ.

1

forlate
forlot
forløp
forlagt
forløse
forleden
forlis

Rawpixel.com, CC0

2

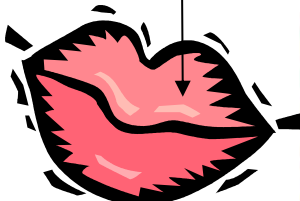
sommerleir
sommerleke
forlegen
forlag
forlovet
forlovede
forlovelse

Maia Emilie Morn Greiner, 4.kf. & Alida Karstad, 2.kf.

3

uforklarlig
sommerliv
hårlokk
overlegen
overlate
overlevere
overleppe

4

overleve
overlege
overlykkelig
herlig
perle
erle
linerle

Maia Emilie Morn Greiner, 4.kf.

Oppgave 19: Les enkle ord med rl og ord fra andre fokus.

1	2	3	4
farlig vei øy pai gaupe sorte tau herlig taus hai durte kai raus vaie forlot gøy flau fort bøye nei årlig kaie sei høy skau bein beise starte peis	feil kart leir høye perle naut røy snau bort mjau løy erle varlig tøy hauk storlom tøy taisilke meis køye sein reis servert førti værslag nøye raute seil skai	sørlig feit leik søye pauke føye veik dyrt tøy ustyrlig meie tøys en vert øyne pause fauna støy peil bøyle syrlig furte veie feire føyde støy vært søyle vårløk terte	bøye ei teine forlovet seile drøy sau myrte seier sleiv dårlig sløyd bleie flause en rein hørt arbeid særlig drøye steil røysa fløy meiser steile ærlig brøyte meisen støyen fløyel trøye

Til pedagogen: Ramsene kan leses på skolen eller hjemme, som repetert lesing. Man kan ha ei ramse per dag. De kan også benyttes sammen med bokstav-/bokstavgruppekort. Ved undervisning individuelt og i grupper kan lærer diktere fra ramsene, og elevene skriver ordene med bokstavkort. Ved få elever kan man gi barna ulike ord i eget tempo, noe som hindrer sammenligning og øker effektiviteten. I hel klasse med stasjonsundervisning kan barna på bokstaveskestasjonen diktere hverandre ord to og to eller tre og tre. Etter for eksempel fem ord bytter man rolle, så alle får skrevet. Eleven som dikterer, farger ordet han har diktert, med lys farge eller krysser av. Slik vet gruppa hvor langt de er kommet til neste økt. Ved stum bokstav sier den som dikterer, fra på forhånd.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD.

Ekstraoppgave 1: Bøy substantivene i ɿ-verset.

Ubestemt form entall (en, ei, et)	Bestemt form entall (den, det)	Ubestemt form flertall (flere)	Bestemt form flertall (de)
		perler	
		erler	
(en) storlom			
	værlaget	-----	-----
bris		-----	-----
	fisken		
	middagen		
vårløk			
kål			
ris			
forlovede			
	målet		
	bålet		
sommerleir			
tid			

Ekstraoppgave 2: Bøy verbene i ɿ-verset.

Å skje <i>Infinitiv</i>	Det skjer nå <i>Presens</i>	Det skjedde <i>Preteritum</i>	Det har skjedd <i>Perfektum</i>	Det hadde skjedd <i>Preteritum perfektum</i>
		forlot		
		fulgte		
		var		
		reiste		
		fant		
		så		
		fikk		
		blåste		
		smakte		
		var		
		gikk		
		var		
		tente		
	blir			

Ekstraoppgave 3: Les vanskeligere ord med rl og ord fra andre fokus.

1	2	3	4
sommerleir fornøyd reisverk kaianlegg laurbær høyskuldret seiersrop vertinne sommerleke vaiende sveitsisk reinlav maurbitt reisevant overlegen reisebyrå høyfjell vertskap meisunge høylåve annerledes høyrygget tøystykke fortida overlesset peisblåser fornøyelse maurbille peiskrok bortgjemt reinjakt hårbøyle fortære maursluker værlaget	blåveis høytørk fortelle haugen underlegen høyvokst røyskatt kalvbeint reinlender undertrøye fortelleren peisestue reisetid meieri underleppe haiene reinbukk høyrøstet martyr høyonn seikaker underkøya nærliggende høytidelig peishylle seilduk fartøy høyrevendt bautastein seierskrans høysnue dreiebenk speiderleder høytrykk bortover	brøytebil høydehopp reisegods hauken fortøye reinfløkk høyttaler uforklarlig speilegg høysåte høyskole sveitser reinkalv artister reisende forsvarlig høysommer øyenbryn seiersrus steinrøys skauhogst feiekost reiserute bortføre haifinne høydedrag uforsvarlig fløyte seilbåt reiselyst høyrehendt sveitserost høymesse fortvilelse feilbedømt	møysommelig forlystelse maursyre artige seierspall pauken fløyelsgrøt høyvann reiseleder maidag vinterleir skulderreim kaiområde skaitrekk maursti seiltur veibeskrivelse fortauskant høydeskrekk maurpinnsvin øyenvipper seiersfest værlaget reisemål peispuster bortkommen høydehopper haugveis høytsvevende beinbrudd høydeskrekk overlykkelig bortforklare høyspent nøyaktighet

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD
FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT U HAR O-LYD, FEIT D HAR T-LYD, FEIT G HAR K-LYD.

Ekstraoppgave 4: Finn lyden l skrevet med symbolet rdl.

Si lyden mens du tegner ring rundt symbolet (bokstavgruppa).

Tell opp til slutt hvis du har lyst.

bgreifædrdlauvimrdltupaupøeiubystpaurdleivdejæjfvhrdlsi
pgrdlaudgævmrdltuypaueirdlstpauæjfvhrdlspgaudgtrdlkvd
auvrdlkøfeiøubrdldvevjæjfvhrdlspgaudgtynvkrdtupaukprdl
ælkøubystpdrdlspgyaurdlibgråkvyeirdltuøpirdlubysrdlaujæ
rdlågmerdlvdiejfsvhrdlpgaudtyaubgråkvrdltupauplkønferdl
bygmejæjfvhaubgråkdaurdlmrdltuvpauistpæfvhrdliæsprdli
gauyøeifædauveimrdltupaupøubyrdlstpauvirdleieæjfejvhrdla
ubgrårdlkvyefærdlmirdltuipkrdleiourrdturdlæågrdlvdirdlm

Jeg fant _____ stykker.

Ekstraoppgave 5: Skriv l-ord med symbolet rdl (stum d mellom r og l).

Nordland

nordlandlsk

nordlig

nordlys

fjordlukt

fjordluft

bordløper

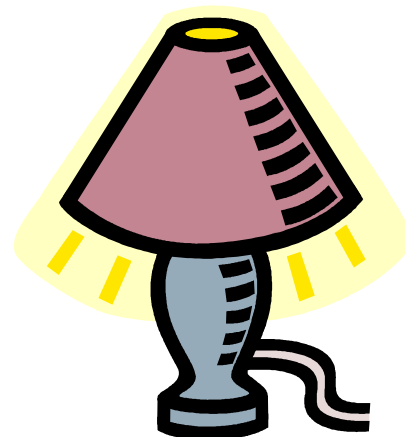
bordlek

bordlem

bordlampe

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Ekstraoppgave 6: Skriv l-ord med symbolet rdl (stum d mellom r og l).

jordloppe

jordlapp

jordlass

jordlag

hardlynt

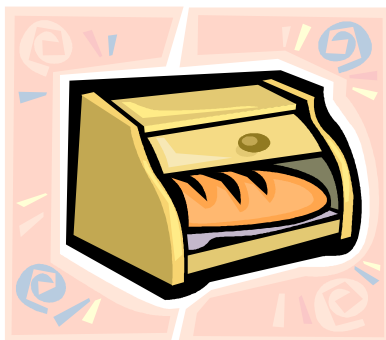
hardl lek

hardl leder

hardl lås

hardl leire

hardl loff

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Ekstraoppgave 7: Skriv l-ord med rdl symbolet rdl i løkkeskrift.

Nordland

nordlandsk

fjordlukket

fjordluft

nordlig

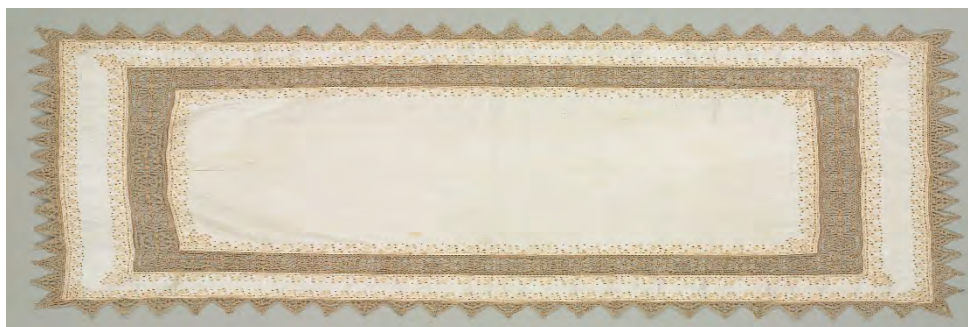
nordlys

bordlek

bordlampe

bordlem

bordløper

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

Ekstraoppgave 8: Skriv l-ord med rdl symbolet rdl i løkkeskrift.

hardlynt

hard lek

hard leder

hard loff

hard leire

hard lås

jordlast

jordlapp

jordlass

jordloppe

Udo Schmidt – Flickr: *Psylliodes chrysocephalus* (Linné, 1758) converted to .jpg, CC BY-SA 2.0
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20047623> ; <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=19978227> ;
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=19973195> ; <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20023538> ; <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20045589>

Ekstraoppgave 9: Les l-ord med symbolet rdl (stum d mellom r og l).

1	2	3	4
Nord <u>l</u> and nord <u>l</u> and <u>s</u> k nord <u>l</u> ig nord <u>l</u> ys bord <u>l</u> øper bord <u>l</u> ek bord <u>l</u> akk	bord <u>l</u> ampe fjord <u>l</u> ukt fjord <u>l</u> uft Fjord <u>l</u> y jord <u>l</u> ass jord <u>l</u> ast jord <u>l</u> ag	jord <u>l</u> øper jord <u>l</u> app jord <u>l</u> øppe jord <u>l</u> iv ord <u>l</u> ag ord <u>l</u> egge ord <u>l</u> ek	hard <u>l</u> off hard <u>l</u> ov hard <u>l</u> øype hard <u>l</u> ek hard <u>l</u> leire hard <u>l</u> ås hard <u>l</u> eder

Ekstraoppgave 10: Lag sammensatte ord med rl og rdl.

sommer	løppe
vinter	lass
bord	lapp
nord	luft
ver	lukt
par	lege
nær	løper
tur	leke
under	leir
fyr	lek
fjord	leppe
jord	lag
	legen
	lys
	løype

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT U HAR O-LYD.

Ekstraoppgave 11: Les ord med konsonantforbindelser.

1 <u>FR</u> -	2 <u>SN</u> -	3 <u>ST</u> - 1	4 <u>ST</u> - 2
fra	snabel	i stad	støv
frisk	snakk	stall	sti
fram	snakke	stamme	styre
framme	snappe	sted	stå
frakk	snor	stek	sta
fredag	snek	steke	stær
frekk	snile	stemme	stake
frem	snill	stige	stav
frese	snor	stil	stagge
fri	snu	stille	støpe
fritt	snus	stim	stum d stund
frie	snuse	stiv	diftong snei
frigg	snute	stor	diftong sneip
friste	snyte	stol	diftong snaut
fru	snø	stubbe	diftong sneik
frukt	snør	stut	diftong snegle
frakt	snøt	stygg	diftong steile
frakte	snål	stykke	diftong stein
fryse	stue	stor	diftong støy
frykt	stø	stakk	diftong støye
frykte	stønn	støtte	diftong steik
frakk	stum	stas	diftong staut
frø	støt	støl	diftong staur

Språklydhus på oslomål inkludert skarre-r og bokstavløse lyder

h h											
p pp		b bb		f ff v hv (vv)		t tt		d dd		s ss	
p b		f v		t d		s		t d		rt rdt	
m mm		tann ↑ leppe		lv l ll ld		n nn nd		bakgom ↑ tunge- spiss		rn rdn ren rden (r han/ r ham/ r den)	
leppe ↑ leppe		forgom ↑ tunge- blad				n		gane ↑ tunge- rygg		k kk (c)	
										g gg	
r rr rd		forgom ↑ tunge- spiss		lv l ll ld		n nn nd		bakgom ↑ tunge- spiss		kj tj k kkj rkj rk	
r						n				j gj g hj lj	
drøvel ↑ tunge- rygg		forgom ↑ tunge- spiss		lv l ll ld		n nn nd		bakgom ↑ tunge- spiss		ng n g	

Vokaler: a e ¹ e ² i o u y æ ø å												
a ad av			e ¹ e ² e ed et		i id ig		o o u od		y u		æ ø å	
Diftonger: ei au øy ai ai ay aj oy oi oi												
ei eg eig			au aug aud auv eu		øy øg øi		ai ay aj		oy oi		oi oi	

Fokus © Toril Karstad Kreativ Læring

Hjerte symboliserer stemt/ustemt-par. Døra angir artikulasjonssted, der nedre artikulator er aktiv og derfor nevnes først (leppe mot tann).

Bokstaver og bokstavgrupper i liten skrift forteller om språklydens skrivemåter, der stumme bokstaver regnes som del av grafemet.